

Как одеваться – модно или удобно? – dyskusja

Beata Gawęcka-Ajchel

Scenariusz lekcji

**Poradnik metodyczny do języka rosyjskiego
dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach
IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP**

opracowany w ramach projektu:

**„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego
i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów
oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Temat zajęć:

Как одеваться – модно или удобно? – dyskusja

Poziom edukacyjny:

Szkoła podstawowa, wariant II.1 podstawy programowej

Klasa, czas trwania zajęć: VIII, 45 minut

Cele ogólne:

- podsumowanie i utrwalenie treści dotyczących ubierania się i wyglądu zewnętrznego,
- zachęcenie uczniów do udziału w dyskusji w języku obcym,
- doskonalenie umiejętności mówienia, sztuki argumentacji oraz wystąpień publicznych.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- zna w mowie i piśmie podstawowe słownictwo dotyczących ubioru i wyglądu zewnętrznego,
- opisuje wygląd zewnętrzny człowieka,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje właściwe formy i konstrukcje gramatyczne,
- potrafi wyszukać w internecie argumenty będące uzasadnieniem przyjętej tezy,
- potrafi formułować argumenty i uczestniczyć w dyskusji.

Cele motywacyjne:

- nauczyciel zachęca do nauki języka rosyjskiego i wielojęzyczności,
- uczeń kreatywnie decyduje o formie przygotowanego lapbooka (pracy plastycznej),
- nauczyciel wspiera i wykorzystuje potencjał osób pracujących w grupie.

Metody, techniki, formy pracy:

gra „Угадай кто?” – praca w grupach, praca z całym zespołem klasowym, praca z materiałem ilustracyjnym, praca z tekstem z internetu (tekst powiększoną czcionką dla uczniów z dysfunkcją narządu wzroku, dobra jakość wydruku materiałów ilustracyjnych i tekstów), dyskusja poprzedzona burzą mózgów; poker kryterialny (w przypadku uczniów zdolnych, cudzoziemskich dla których rosyjski jest językiem ojczystym).

Środki dydaktyczne:

materiał ilustracyjny przygotowany przez nauczyciela, zawierający na jednej stronie zdjęcia 25 osób bardzo zróżnicowanych w kwestii wyglądu zewnętrznego (wiek, styl ubierania, wzrost, kolor włosów, kolor skóry, płeć etc.) – do wyświetlenia na tablicy multimedialnej; karty pracy dla grup – duży arkusz papieru z napisami *МОДНО* (2 szt.) i *УДОБНО* (2 szt.), markery, tablica multimedialna, smartfony uczniów, zasoby internetowe.

W przygotowaniu do lekcji przydatny może być dostępny na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej [„Wykaz materiałów i narzędzi przydatnych do nauki języków obcych”](#).

Przebieg zajęć

Część wstępna

Nauczyciel informuje uczniów, że lekcja ma charakter powtórzeniowy, a dodatkowo ma ich przygotować do udziału w dyskusji w języku rosyjskim. Następnie dzieli uczniów na czteroosobowe grupy, dbając by w każdej z nich znalazły się osoby o zróżnicowanym potencjale – zarówno uczniowie zdolni, przeciętni, jak i mający w trudności w nauce, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).

Następnie na tablicy multimedialnej wyświetla materiał ilustracyjny przedstawiający różne osoby. Uczący proponuje, by każda grupa wybrała osobę, która wybierze jedną postać ze zdjęcia. Pozostali członkowie grupy zadają koleżance/koledze pytania zamknięte, próbując odgadnąć, o którą osobę chodzi. *Это женщина? Это брюнет? Он высокий?* Osoba pyтана może udzielać tylko odpowiedzi *да* lub *нет*.

Grę powtarzamy do chwili, aż każda osoba z grupy weźmie udział w grze, odpowiadając na pytania kolegów i koleżanek.

Część właściwa

Następnie nauczyciel pyta uczniów, jak lepiej się ubierać – modnie czy wygodnie. Tu warto skorzystać np. z burzy mózgów – uczniowie swobodnie odpowiadają na pytania. Uczący prosi o uzasadnienie odpowiedzi. Rozmowa z uczniami stanowi punkt wyjścia do dalszej części lekcji.

Zmianie ulega aranżacja przestrzeni – uczniowie będą pracować w grupach, dlatego potrzebny będzie wyspowy układ ławek.

Rozpoczyna się praca w 4 grupach – dwie z nich otrzymują pisaki i flipcharty z napisem *МОДНО* – będą wyszukiwały argumentów za tym, że warto ubierać się modnie, dwie kolejne dostają flipcharty z napisem *УДОБНО*, by poszukać argumentów, że jednak lepiej ubierać się wygodnie. W tym celu uczniowie potrzebują smartfonów z dostępem do internetu. Wpisując różne hasła w języku rosyjskim, starają się znaleźć właściwe argumenty na obronę ich tezy. Każda z grup zapisuje minimum 5 argumentów. Następnie grupy, z tymi samymi słowami na flipach/arkuszach, łączą się i sprawdzają, czy mają te same argumenty czy może różne, tworząc w ten sposób większą listę argumentów. Ważne jest, by uczniowie starali się przedstawiać swoją argumentację po rosyjsku, w miarę możliwości dbając o poprawność leksykalną i gramatyczną. Aby było to możliwe, mogą korzystać z pomocy uczniów zdolnych, cudzoziemskich lub pomocy nauczyciela. Realizacja zadania pozwala dodatkowo na kształtowanie kompetencji cyfrowych przydatnych na rynku pracy.

Następnie te duże drużyny siadają po dwóch stronach sali. Nauczyciel rozpoczyna dyskusję na forum klasy, zadając pytanie, czy lepiej ubierać się modnie, czy wygodnie. Obie strony wykorzystują w dyskusji przygotowane wcześniej argumenty. Wygrywa ta grupa, która przedstawi więcej argumentów lub przekona drugą stronę do swojego zdania.

Nauczyciel może też spersonalizować pytanie z tematu lekcji, prosząc uczniów, by przez podniesienie rąk wyrazili swoją opinię. Można też zapytać po jednej osobie z każdej grupy o jej osobisty pogląd. Takie podejście uczy młodzież wyrażania własnych opinii na różne tematy, ale też szanowania, niekiedy odmiennego, zdania innych na jakiś temat.

Część podsumowująca

Na koniec lekcji uczniowie mówią o tym, co im się najbardziej podobało w lekcji, czego się nauczyli, a co – ich zdaniem – powinni jeszcze powtórzyć przed kolejną lekcją. Zadanie domowe z tej lekcji będzie polegało na napisaniu pracy przedstawiającej głos w dyskusji. Uczeń może wybrać, o czym chce pisać – czy lepiej ubierać się modnie czy wygodnie – i uzasadnić swój wybór. Warto przy okazji rozwijać uczniowską kreatywność.

Uczniowie wspólnie dokonują oceny swojej pracy. Uczniowską samoocenę można połączyć z oceną koleżeńską i oceną nauczyciela, by w ten sposób wszyscy uczestnicy procesu nauczania/uczenia się mieli poczucie wpływu na ostateczną ocenę, pozwala to budować motywację wewnętrzną uczniów. Dodatkowo takie rozwiązanie uczy uważności, doskonali umiejętność porozumiewania się w języku obcym, pozwala wykorzystywać domysł językowy, a ponadto wymaga od ucznia aktywnego słuchania nauczyciela oraz kolegów i koleżanek z klasy, kształtuje kulturę osobistą uczniów. W przyszłości wiele z tych umiejętności młodzież będzie mogła wykorzystać w dalszym kształceniu oraz w pracy zawodowej.

Komentarz metodyczny oraz realizacja kompetencji kluczowych/ treści ponadprzedmiotowych oraz umiejętności uniwersalnych

Zgodnie z zaproponowanym w programie nauczania spiralnym układem treści nauczania lekcja ta wraca do zagadnień omówionych wcześniej – w poprzednich latach i bieżącym roku nauczania języka rosyjskiego. Przeprowadzenie lekcji według przedstawionego scenariusza pozwala kształtować następujące kompetencje kluczowe: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, porozumiewania się w języku obcym, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się, a także kompetencje obywatelskie (udział w dyskusji). W zależności od argumentów przedstawionych przez uczniów w dyskusji możliwe są odwołania do biologii, nauki o środowisku, technologii. Uczniowie, wyszukując argumenty w internecie, nie tylko doskonalą kompetencje cyfrowe, ale także dokonują selekcji treści, by potem móc wykorzystać je w dyskusji. Dzięki pracy w grupach uczą się współpracy, przedstawiając swoje pomysły, rozwijają kreatywność, zdobywają doświadczenia w wystąpieniach publicznych. Dodatkowo uczą się akceptować odmienny pogląd innych osób na dany temat. Nauczyciel powinien zaakcentować potrzebę podchodzenia z szacunkiem do opinii innych osób nawet w sytuacji, gdy różnią się one od oceny i poglądów ucznia.

Bogactwo zastosowanych metod, technik i form pracy, a także dostosowanie do potrzeb uczniów ze SPE pozwala w sposób holistyczny zadbać o rozwój wszystkich uczniów.

Ważna jest też aranżacja przestrzeni zgodnie z wybranymi formami pracy, np. wyspowy układ stolików oraz właściwa komunikacja w relacjach nauczyciel – uczniowie, wzajemna życzliwość, zrozumienie, chęć pomocy. Uczący powinien pamiętać o stworzeniu właściwych warunków i dostosowaniu sposobu realizacji lekcji do potrzeb uczniów ze SPE, np. z niepełnosprawnościami ruchowymi (łatwy dostęp do stolików przy pracy grupowej), z dysfunkcją narządu wzroku (tekst powiększoną czcionką, dobry kontrast i wysokiej jakości wydruk w przypadku materiałów ilustracyjnych), z zaburzeniami koncentracji uwagi (umożliwienie pracy w ciszy, wydłużenie czasu na wykonanie zadania, dodatkowa instrukcja do zadań) etc.

Lekcja przeprowadzona w toku edukacji zdalnej wymaga od nauczyciela stosowania dodatkowych komentarzy, werbalnego zachęcania uczniów do uczestnictwa w zajęciach. Uproszczone instrukcje, komentarze oraz wsparcie słowne mają szczególne znaczenie w przypadku uczniów ze SPE. Wobec wszystkich warto stosować pochwały, udzielać wsparcia emocjonalnego.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Do gry, zamiast materiału ilustracyjnego, na tablicy multimedialnej można wykorzystać również karty „ZGADNIJ KTO?” (najlepiej przedstawiające całą sylwetkę poszczególnych postaci) lub skorzystać z rosyjskojęzycznej gry „УГАДАЙ КТО?” w wersji online. Ta ostatnia sprawdzi się też w edukacji zdalnej.

Argumenty do dyskusji uczniowie mogą też przygotować wcześniej, przed aktualną lekcją.

W przypadku uczniów zdolnych lub cudzoziemskich (dla których rosyjski jest językiem ojczystym) można dodatkowo, pracując w dwóch dużych grupach, dokonać hierarchizacji argumentów, stosując np. metodę pokera kryterialnego.

Modyfikacje do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Nauczyciel powinien zadbać, by uczniowie słabowidzący i słabosłyszący mogli zająć miejsca blisko ekranu lub tablicy multimedialnej. Uczniowie z dysfunkcją słuchu powinni mieć zapewnione właściwe oświetlenie oraz możliwość skorzystania z zastąpienia okien.
- Nauczyciel powinien zwrócić uwagę, by pracując w grupach lub przemawiając na forum, uczniowie zajęli taką pozycję, aby uczniowie niedosłyszący mogli czytać np. z ruchu ust. W czasie pracy w grupach lub prezentacji wypowiedzi na forum klasy należy pamiętać o aranżacji przestrzeni z myślą o osobach z niepełnosprawnością ruchową.
- Przekazując instrukcje i komunikaty, nauczyciel powinien formułować je w sposób jasny i zrozumiały, stosując krótkie zdania. Wskazane jest powtarzanie poleceń i instrukcji, podział pracy na etapy. Uczący powinien na bieżąco śledzić zrozumienie komunikatów przez uczniów, ewentualnie zastosować dodatkowe wyjaśnienia.
- Podczas pracy w grupach uczyony powinien zadbać, by w każdej z nich znalazły się osoby o zróżnicowanym potencjale – zarówno uczniowie zdolni, przeciętni, jak i mający w trudności w nauce, w tym ze SPE, gdyż służy to integracji, kształtuje umiejętność współpracy, pozwala na poznanie innych uczniów.
- Uczniowie zdolni i cudzoziemscy, którzy znają język rosyjski, mogą pełnić funkcję liderów podczas pracy w grupach, brać większą odpowiedzialność za przedstawienie pracy grupy na forum klasy, pełnić funkcję konsultantów językowych.
- Oceniając pracę uczniów ze SPE, uczyony powinien brać pod uwagę nie tylko uzyskane przez nich efekty, ale przede wszystkim poczynione postępy, a także trudności, które musieli przezwyciężyć. Warto stosować pochwały, zachęcać i motywować do podejmowania wysiłku, a w przypadku uczniów ze SPE kierować się założeniami oceniania kształtującego.

Beata Gawęcka-Ajchel – magister filologii rosyjskiej, nauczyciel dyplomowany. Ukończyła studia podyplomowe z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi oraz administracji państwowej i samorządowej. Wieloletni lektor, nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia w ramach studiów dziennych, zaocznych podyplomowych i doktoranckich, pracownik nadzoru pedagogicznego, ewaluator, trener, ekspert ds. języków obcych (ORE). Od 2006 roku współautorka i autorka licznych publikacji do nauki języka rosyjskiego oraz materiałów metodycznych: programów nauczania, cyklu podręczników i zeszytów ćwiczeń *Смыслу и Эхо* (WSiP), scenariuszy lekcji, rozkładów materiałów oraz planów wynikowych. Z jej podręczników uczą się uczniowie w Polsce, Czechach i na Słowacji (INFOA). Współautorka publikacji *Język rosyjski dla studentów kierunków humanistycznych* (Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej) oraz materiałów ułatwiających przygotowanie do egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego *Gimnazjalne ABC. Egzamin z języka rosyjskiego* (WSiP). Od wielu lat prowadzi szkolenia z zakresu metodyki nauczania języka rosyjskiego, wspomaganie pracy szkół, umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zdobywanych w toku edukacji formalnej, pozaformalnej oraz nieformalnego uczenia się. Propagatorka idei *lifelong learning*.